

Recept voor een rijk gevulde schrijfles

Schrijven lijkt soms het hoofdpijndossier van het taalonderwijs. Gelukkig biedt de Universiteit Utrecht uitkomst met een nieuwe lesmethode voor schrijfvaardigheid: *Tekster*. Neem een voorproefje en bereid met dit recept een rijk gevulde schrijfles!

WERKWIJZE:

Geef de leerlingen houvast door ze een **stapsgewijze strategie** aan te leren. In *Tekster* is deze strategie 'EKSTER': Eerst nadenken, Kiezen en Ordenen, Schrijven, Teruglezen, Evalueren en Reviseren. Geef iedereen één of meer **voorbeeldteksten** en bespreek deze: wat zijn belangrijke kenmerken van de tekstsoort, waar moet je op letten als je een instructie, brief of verhaal schrijft? Het is belangrijk dat leerlingen zich bewust worden van het communicatieve doel van de tekst en de doelgroep. Geef de leerlingen de **schrijfopdracht** en laat ze zien hoe ze de opdracht zouden kunnen aanpakken door te **modelen** (voordoen, terwijl je zegt wat je doet). Geef niet het perfecte voorbeeld, maar maak duidelijk wat moeilijkheden zijn en hoe je deze kunt oplossen. Zet de leerlingen nu zelf aan het werk, maar zorg dat je in de buurt blijft om ondersteuning te bieden tijdens het schrijfproces: bijvoorbeeld om bij te sturen waar nodig, om vastlopers weer op weg te helpen en om feedback te geven. Laat leerlingen tijdens het proces al weten wat er goed gaat en wat beter kan. Als de opdracht zich ervaart, kun je leerlingen laten **samenwerken**. Dit is motiverend en leerzaam.

Als de teksten klaar zijn, laat je de leerlingen elkaars teksten lezen. Laat ze kritisch kijken naar de punten die besproken zijn aan het begin van de les. Het doel staat voorop: begrijpt de lezer van jouw brief wat je duidelijk wilt maken, kun je een vliegtuig vouwen volgens de beschreven instructies, is het verhaal leuk of spannend voor de lezer? Leerlingen geven elkaar tips en tops.

Lees de tekst van de leerlingen door en geef **feedback**. Goede feedback is selectief en specifiek, gericht op het doel van de les. Ook help je met goede feedback de leerling verder te komen en te

Ingredienten

- * Een schrijfstrategie
- * Een schrijfoopdracht met een duidelijk doel en publiek, afgestemd op de interesse en het niveau van de leerlingen
- * Voorbeeldteksten die aansluiten bij de tekstsoort van de schrijfoopdracht
- * Modeling
- * Leerlinginteractie
- * Feedback

motiveren. Benoem dus ook wat al goed gaat. Voor het beste eindresultaat laat je de leerling zijn tekst reviseren op basis van de tips en feedback. Doe na het schrijven nog iets leuks met de teksten: bundel ze in een boek, laat verhalen voorlezen bij de kleuters, stuur een brief ook echt op. Zo ervaren leerlingen het nut en plezier van schrijven. ■

Over het onderzoek:

De eerste versie van *Tekster* is verschenen in januari 2014 en inmiddels twee keer grootschalig getest in 124 schoolklassen met in totaal 2.790 leerlingen, waarbij leerkrachten zelf de lessen gaven. De schrijfprestaties zijn gemeten door de leerlingen op drie meetmomenten drie teksten te laten te schrijven: beschrijvingen, verhalen en overtuigende brieven. De eerste resultaten laten zien dat *Tekster* effectief is: na twee maanden onderwijs zitten leerlingen op het niveau waar kinderen zonder *Tekster* pas na een half jaar zitten. Twee maanden later was dit effect nog steeds zichtbaar. Een docent uit het onderzoek zei na afloop: '*Tekster* is een soort recept dat altijd tot een lekkere taart leidt.'

De makers streven ernaar dat Tekster vanaf schooljaar 2016-2017 algemeen beschikbaar is voor gebruik in de klas. Blijf op de hoogte via www.tekster.nl.